

RTU studiju kurss "Dzimumu psiholoģija un ģimenes terapija"**0L000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

Kods	LA0363
Nosaukums	Dzimumu psiholoģija un ģimenes terapija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītspēks	Irina Strazdiņa - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Dzimuma identitātes veidošanās. Sociālās normas un genderatšķirības. Dzimuma lomu socializācijas avoti. Savstarpējo attiecību analīze. Gender lomu raksturojums: vīriešu genderloma, sievietes gender loma. Dzimumu stereotipi, aizspriedumi, diskriminācija. Sistēmpieceja ģimenes terapijā. Laulāto un ģimenes attiecību attīstība. Ģimenes dzīves cikli. Attiecību dinamika
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Kursa mērķi Pilnveidot priekšstatu un rosināt izpratnes veidošanos par dzimumu psiholoģijas daudzveidīgiem aspektiem, par pieaugušo dzīves likumsakarībām, par ģimenes sistēmiskās terapijas pamatprincipiem Kursa uzdevumi 1. Iepazīstināt studentus ar dažādām aktuālām nostādnēm dzimumu psiholoģijā. 2. Sekmēt izpratnes pilnveidošanos par attīstības principiem, mehānismiem pieaugušo dzīvē. 3. Attīstīt studentu izziņas intereses un pilnveidot profesionālo kompetenci par personas resursiem, dzīves prasmēm, par sociālajām normām un dzimumu atšķirībām, par ierobežojumiem tradicionāli vīriešu un sieviešu sociālo lomu īstenošanā, par dzimumu lomu stereotipiem ģimenē, sabiedrībā. 4. Pilnveidot priekšstatu sistēmu par psihoemocionālo atbalstu ģimenēm
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Izpētīt masu medijus, preses izdevumus, lai identificētu normatīvā spiediena, informatīvā spiediena nozīmi, kā arī pakļaušanās dzimumu normām psiholoģisko mehānismu. Piramīdas diskusija par sievišķību un vīrišķību. Identificēt dzimumu atšķirības dažādos vecuma periodos, noteikt sociālās lomas ģimenē, profesionālajā darbībā. Izpētīt pieaugušo motīvu veidus, daudzveidīgas vajadzību pieejas. Noteikt pieaugušo pašrealizācijas veidus, iespējas dažādos dzīves periodos saistībā ar vērtību sistēmu. Izstrādāt uz ģimeni vērsta gadījuma vadīšanas modeli sociālajā darbā ar ģimenēm. Analizēt sociālā darba virzienu, kura nolūks ir palīdzēt indivīdam un ģimenei risināt starppersonu un sociālās vides problēmas, sniegtot psiholoģisku un sociālu atbalstu.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. ĢIMEŅU STIPRINĀŠANAS SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU KONSEPCIJA.- Publiskās-privātās partnerības sadarbības koncepts ģimeņu sociālās rehabilitācijas pakalpojuma sniegšanai.- Rīga, 2013.- pieejams - https://www.sif.gov.lv/nodevumi/nodevumi/5351/gs_pakalpojumu_koncepts_latvijas_sos_bernu_ciematu_asociacija-1.pdf 2. Haberti V. un D. Es un Tu.-R.: J.Rozes apgāds, 2001. 3. Lika I. Personības psiholoģiskās aizsardzības sistēma.- Liepāja: LPA, 1995. 4. Omārova S. Cilvēks dzīvo grupā. Sociālā psiholoģija.- R.: Kamene, 1996. 5. Pļaveniece M., Škuškovnika D. Sociālā psiholoģija pedagogiem.- R.: RaKa, 2002. 6. Svence G. Pieaugušo psiholoģija.- R.Zvaigzne ABC, 2000. 7. Берн Ш. Секреты психологии мужчины и женщины.-С-Пб.: Прайм-Еврознак, 2001. 8. Франкл В. Человек в поисках смысла.- М.: Прогресс, 1990. 9. Колесников В.Н. лекции по психологии индивидуальности.- М.: Институт психологии РАН, 1996. 10. Крайг Г. Психология развития.- С-Пб.: Питер, 2000. 11. Хелл Л., Зиглер Д. Теории личности.- С-Пб.: Питер, 1997. 12. Carr, Alan Family therapy.- Chichester : Wiley, 2000. xx, 564 p. 13. Ievads latviešu ģimenes sociālpsiholoģisko, psihofizioloģisko un pedagoģisko īpatnību pētījumā : Rakstu krāj. / LU Ped.un psihol.kat. – Rīga, LU, 1992.- 44.lpp. 14. Handbook of Family Business and Family Business Consultation International Business Press, 2006. xxiii, 464 p. Kenta, Kasandra Ģimenes rokasgrāmata.- R.: Jumava, 1998. 142 lpp. 15. Karpova, Ārija Ģimenes psiholoģija.- R.: RaKa, 2006. 445 lpp. 16. Kovaļovs, S. Ģimenes attiecību psiholoģija.- R.: Zvaigzne, 1990. 125 lpp. 17. Konsultēšanas un psihoterapijas teorija un prakse.- Rīga : Zvaigzne ABC, 2016. 623 lpp. 18. Laulības tiesiskie, psiholoģiskie, ētiskie un sadzīves aspekti. Metodiskais materiāls programmas satura modulim Laulības psiholoģiskie un ētiskie aspekti Laulāto un ģimenes attiecību veidošana.- 2016. –42 lpp. - pieejams https://www.tm.gov.lv/sites/tm/files/3_modulis1.pdf 19. Metodiskais materiāls sociālajam darbam ģimenēm ar bērniem. Rīga : Latvijas Republikas Labklājības ministrija, 2020. 182 lpp. 20. Metodiskais materiāls sociālajam darbam ģimenēm ar bērniem, Pielikumi Rīga : Latvijas Republikas Labklājības ministrija, 2020. 6 pielikumi (atsevišķā mapē). 21. Nīvens, Deivids 100 laimīgas ģimenes noslēpumi.- Rīga : Zvaigzne ABC, 2005. 211 lpp. 22. Šilņeva, Lidija Problēmas vadīšanas pieeja darbā ar sociālo gadījumu.-R.: SDSPA"Attīstība", 2002. 77 lpp. Papildu/Additional: 1. Blumberga S., Zālīte R. Seksualitāte kā reklāmas virzītājspēks.//Psiholoģijas Pasaule. – 2005, marts. 2. Dzimumu līdztiesības principa integrēšana praksē. Rokasgrāmata. – Rīga: UNDP, 2003. 3. Konceptcija dzimumu līdztiesības īstenošanai. Akceptēta Ministru kabinetā 2001. gada 16. oktobrī 4. Kā dzīvosim Latvijā 2015. gadā? Ziņojums par tūkstošgades attīstības mērķiem Latvijā. – Rīga: ANO Latvija, 2005. 5. Neimane A. Dzimumu līdztiesības principa integrēšana praksē. – Rīga: ANAP, 2004. 6. Vadlīnijas par dzimumu līdztiesības principu ievērošanu mācību grāmatās. Vadlīnijas mācību grāmatu veidotājiem: dzimumu līdztiesības principu integrēšana mācību grāmatās. – Rīga, Labklājības ministrija, 2005.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Psiholoģija/Attīstības psiholoģija/Sociālā psiholoģija/Saskarsmes treniņš sociālajā darbā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Dzimumu atšķirības un socializācija: Normatīvā spiediena, informatīvā spiediena nozīme. Pakļaušanās dzimumu normām	4	6	2	8
2. Diferenciālā socializācija. Dzimumu lomu socializācijā: bērnu literatūra, TV, valoda, rotaļlietas	4	6	2	8
3. Dzimumu atšķirību pētījumi, empātija un ekspresivitāte, sociālo lomu teorija, emocionalitāte, agresija, konformisms, pakļautība ietekmei, altruisms	4	6	2	8
4. Tradicionālās sieviešu un vīriešu lomas. Genders kā sociāla kategorija. Dzimumu lomu izmaiņas profesionālajā sfērā, ģimenē	4	6	2	8
5. Ģimenes dzīves cikls. Attiecību dinamika	4	6	2	8
6. Laulāto un ģimenes attiecību attīstība.	4	6	2	8
7. Sistēmpieja ģimenes terapijā	4	8	2	10
8. Ģimenes psihoterapijas metodes un paņēmieni	4	8	2	10
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
* Spēj īstenot nediskriminējošu sociālā darba praksi, sekmējot sociāli atstumtu un riska situācijā esošu personu sociālo iekļaušanu; * Spēj atbalstīt, uzlabot un veicināt klienta un viņa ģimenes locekļu sociālo funkcionēšanu; * Spēj sekmēt personas mijiedarbību ar sociālo vidi, pilnveidojot starppersonu atbalsta sistēmas; * Spēj veicināt cieņu pret cilvēku tradīcijām, kultūru, uzskatiem dzimumu psiholoģijas aspektā	1. Piedalīšanās semināros, patstāvīgo darbu veikšana par stereotipiem, aizspriedumiem un diskrimināciju masu medijos. Veikt 3 periodisko izdevumu un 3 interneta resursu satura izpēti un analīzi, iesniegt datorsalikumu. 2. Patstāvīgi sagatavots teorētiski praktisks pētījums. Tēmas tiek izlozētas. Sagatavot datorsalikumu. 3. Eksāmens – teorētiski praktiskā pētījuma aizstāvēšana

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Piedalīšanās semināros	20
Patstāvīgi sagatavots teorētiski praktisks pētījums	20
Eksāmens – teorētiski praktiskā pētījuma aizstāvēšana	60
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	